

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 4

89. ÅRGANG

26. FEBRUAR

1 9 7 7

Om ordinasjon av kvinner

(SIDE 7)

Paul VI's brev til Lefebvre

(SIDE 3)

Livets skole

(SIDE 5)

Fastebrev for 1977

Kjære troende,

23. februar er Askeonsdag, fastetidens begynnelse. For katolske kristne har denne periode på førti dager fremdeles stor betydning, en tid til bot, selvransakelse, selvbeherskelse, ja forsakelse. Kan hende skurrer disse ord i mange moderne ører. Men heller dét, enn selv å svikte fordi vi ser mere på hva verden sier og mener, enn på hva Vår Herre gjennom Kirken har gitt oss å forstå.

Dersom vi med troens mottagelighet betrakter fastetidens slutfase: Den Stille Uke med sin rike liturgi samlet om Jesu lidelseshistorie og korsdød, så ser vi klarere at dét å være Jesu etterfølger innebærer at vi selv må begi oss ut på den lange vandring med ham — opp til Jerusalem der Den Stille Ukes rystende hendelser skjedde. Som Israel vandret i ørkenen i førti år; som Jesu selv tilbragte førti dager i ørkenen i bønn og faste, oppfordres nå hver kristen til å engasjere seg etter evne og forutsetninger i denne forberedelsestiden, da Kristus gikk med sin stadig nærmere forestående lidelse og død på Golgata uopphørlig i tankene. Som hvert år, så også nå, kaller Kirken på oss til å gjøre alvor av dette vårt dype fellesskap med ham — og med hverandre.

Både som enkeltmennesker og som kirkefolk må vi søke å leve opp til fastens utfordring. På den ene siden bønnens og stillhetens fordypelse, en ærligere samvittighetsransakelse, større måtehold når det gjelder nytelsesmidler og de mange måter vi gjør oss livet bekvemmelig på, i en velstandens krok av en fattig og ofte nødlidende verden. Om vi bare har viljen, er det så meget vi kan gjøre

eller la være å gjøre, alt ettersom. Kirken overlater nå praktisk talt alt som heter bot til vår egen fantasi og generøsitet. Bare to dager, Askeonsdag og Langfredag, krever Kirken faste og abstinens av oss, dvs. at de troende da skal spise mindre og avholde seg fra kjøttmat. Dette bud gjelder alle som er fylt 21, inntil det 60. år. På disse to dager tillates bare ett fullstendig måltid om dagen og et mindre morgen og kveld.

Uttrykket *mindre* må tolkes ut fra ens normale spisevaner. Abstinensbudet gjelder alle som har fylt 14 år.

I fellesskapet med andre er det godt i fastetiden å holde noen stille dager, eller delta i fasteandakter, høre fasteprekener der slike finnes, være med på rosenkransandakt, korsveilandakt, kort sagt ta mest mulig del i Kirkens åndelige fordypelse.

Som et særlig uttrykk for viljen til forsakelse, bør alle som er istand til det, gi et bidrag til våre nordiske kirkers felles fasteaksjon, som Bispekonferansen i 1977 har besluttet skal være til inntekt for et prosjekt på Sulu-øyene på Philippinene, der det i den lokale biskops regi skal bygges hus for den utfattige jordskjelvrammede befolkning. Nærmere redegjørelse herom blir å finne i nr. 2 av «Broen» for 1977 som vil ha innlagt en giroblankett til det bruk. Gaven kan også legges i de bøsser som settes opp i våre kirker merket «Fasteaksjonen».

Jeg ber Gud velsigne dere alle.

Gitt i Oslo,
10. februar 1977.

† John W. Gran
Biskop

I oktober skrev Paul VI et brev til Mgr Lefebvre, hvor han forklarer hvorfor han ikke kan betrakte Lefebvre som talerør for kirken. I desember ble brevet offentliggjort. St. Olav trykker her en oversettelse av brevets sentrale del, som understreker at spørsmålet gjelder ikke smak og behag i liturgi, men teologien om kirken. Vår oversettelse bygger på den franske tekst trykt i dagsavisen *Le Monde*, Paris, 2. desember 1976.

Problemets kjerne er teologisk.

De ønsker retten til å feire messen etter den tridentinske ritus i enkelte kirker. (...) Men bak disse og lignende spørsmål, må man se problemets kjerne, som er teologisk. For de er konkrete utslag av en ekklesiologi (teologi om kirken) som er feilaktig på vesentlige punkter.

Det dreier seg faktisk om Deres klart uttrykte fornektelse av Vatikan II's og pavens myndighet, fornektelse

Først karneval...

... så faste

PAULS VI's BREV TIL LEFEBVRE

som følges av en organisert aksjon, som man må kalle et opprør. Dette er det vesentlige punkt, og det kan ikke forsvares.

I praksis vil De selv, ganske alene, være dommer om hva Tradisjonen dekker. Det tradisjonsbegrep som De viser til, er galt. Tradisjonen er ikke ubevegelig og død. (...) Tradisjonen kan ikke skilles fra kirkens levende læremyndighet; den kan ikke skilles fra Den hellige skrift. (...)

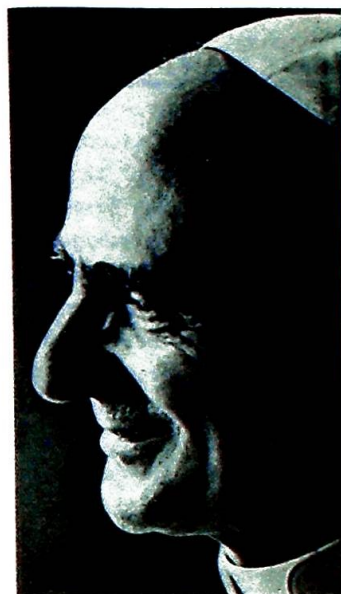
Ikke noe av det som ble vedtatt ved konsilet eller av det jeg har forordnet for å gjennomføre det, står i motsetning til det som er grunnleggende og uforanderlig i kirkens to tusen år gamle Tradisjon. Dette står jeg selv som garant for, ikke i kraft av mine personlige egenskaper, men i kraft av den oppgaven som Herren har betrodd meg. De kan heller ikke vise til skillet mellom «dogmatikk» og «pastoralt» for å anerkjenne visse tekster fra konsilet og forkaste andre. Det er riktig nok, at ikke alt som sies på et konsil, er slik at man må slutte seg til det på samme ureserverte måte. (...) Men resten er også en del av kirkens høytidelige undervisning.

(Efter å ha nevnt Mgr Lefebvres personlige vanskeligheter, foreslår paven:) Teologer og åndelige veiledere, kunne hjelpe Dem i Guds lys, og jeg er rede til å hjelpe Dem å finne slik hjelp. Men hvordan kan en personlig vanskelighet — et åndelig drama som jeg respekterer — få Dem til å gjøre Dem til offentlig dommer over det som er blitt vedtatt på lovlig vis og praktisk talt enstemmig, og med vitende og vilje trekke med Dem en del av de troende i deres avslag?

De vil egentlig stanse på et bestemt tidspunkt i kirkens liv. (...) De sier at De er ikke berørt av pавens forordninger eller av at De er

fratatt retten til å meddele kirkens sakramenter, og samtidig sier De at De beklager at det er omveltninger i kirken. Er det ikke med denne holdning at De har ordinert prester mot min tydelige ordre?

Det er den samme feilaktige oppfatning som fører til at De mot kirkens skikk feirer messen etter det såkalte Pius Vs rituale. De vet meget godt at dette rituale også er resultat av en lang utvikling med stadige forandringer, og at «den romerske kanon» er den første av de eucharistiske bønner som er tillatt i dag. (...) Jeg har sanksjonert den liturgiske reform i kraft av min autoritet, og jeg har bedt alle katolikker å godta den. Hvis jeg stort sett finner at nå bør reformen være gjennomført uten flere forsinkelser og unntagelser, er det med hele kirkens åndelige velferd

og enhet for øye. For katolikkene er nemlig den romerske messes ritus et av de fremste tegn på deres enhet. Jeg handler som jeg gjør, også fordi jeg finner at i Deres tilfelle er den gamle, avskaffede ritus, blitt til uttrykk for en falsk ekklesiologi og stedet for en kamp mot konsilet og og dets reformer. (...) Jeg kan ikke

(Forts. side 15.)

REDAKSJONELT:

Knusk tørt

«St. Olav» vil ikke bestemme hva leserne skal mene om de forskjellige spørsmål som er under debatt. For vi trykker kommentarer med stiltingtagen til de forskjellige tekster som omtales, vil redaksjonen trykke de offisielle tekster, som f. eks. pавens brev til Lefebvre i dette nummer, eller dokumentet om anglikansk-katolsk enighet i forrige nummer.

Mange vil finne at dette er knusk tørr prosa. Det er riktig nok: offisielle dokumenter har sin egen stil. For klarhets skyld skrives de i et språk som er presist for fagteologer, men som kan synes hermetisk for dem som ikke kjenner fag-terminologien. Tekstene fra Roma er dessuten ofte så spøkttet med sitater fra Bibelen og fra tidligere pave-uttalelser, at det må trening til for å oppdage det nye poenget som er årsaken til at det skrives en ny tekst.

St. Olav får på den måten noen sider som ser temmelig kjedelige ut. Likevel håper redaksjonen at leserne vil sette pris på denne førstehånds informasjon, som gjør dem i stand til å gjøre seg opp sin egen mening. Strengt objektiv kan redaksjonen likevel ikke være: de offisielle tekstene er ofte på 16—20 sider. Vår vurdering kommer til syne allerede når vi velger de avsnitt som vi mener må være av interesse for leserne.

LITURGISKE NOTATER

ved frater Kjell Arild Pollestad o. p.

Fastetid.

Med 1. søndag i fasten begynner den 40-dagers faste som strekker seg frem til påske. Som det fremgår av den liturgiske kalender, er det i denne tiden ingen helgenfester, med unntak av St. Josef den 19. mars og Maria bebudelse den 25. mars. I Vatikan-konsilets konstitusjon om liturgien gjøres det nemlig klart at det liturgiske års fester skal ha forrang for helgenfestene. Fastetiden er riktig nok ikke en fest, men fordi vi i denne tiden skal minnes Jesu førti dager i ørkenen, gjøre bot og forberede oss til påskefesten, har den høy rang i kirkeåret. Fra gammelt av har onsdager og fredager i fastetiden vært særlig helligholdt, og i Den norske kirke holdes fremdeles spesielle fastegudstjenester på onsdager.

Messens lesninger er ordnet på en annen måte i fastetiden enn i de «alminnelige» uker, idet man i denne tiden ikke leser fortløpende fra et skrift, men følger en tekstrekke som i hovedtrekk går helt tilbake til oldkirken.

Noen konsilforskrifter.

I det 2. Vatikan-konsils konstitusjon om den hellige liturgi, gis også veiledning for fastetiden. (Kap. 5, Om det liturgiske år). Her sier konsilfedrene:

«Fastetiden tjener såvel til å feire minnet om dåpen eller forberede den, som til gjennom boten å forberede de troende på feiringen av påskemysteriet, idet de kalles til å lytte ivrigere til Guds ord og fordype seg i bønner. Denne fastetidens dobbelte karakter skal fremheves sterkere både i katekesen og i liturgien.

Fastetidens bot skal ikke bare være noe som hører den enkeltes liv til; den skal også manifestere seg i det ytre og samfunnsmessige. Botspraksisen skal oppmuntres, på en måte som svarer til vår tid, til mulighetene i de forskjellige egner og til de troendes livsbetingelser.»

Litt fastehistorie.

I Det nye testamente fortelles det at Johannes Døperen og hans disipler fastet, mens Jesu disipler ikke skulle faste så lenge de hadde «brudgommen» hos seg. Derimot beretter

både Matteus og Lukas at Jesus selv fastet i 40 dager og 40 netter.

I Apostlenes gjerninger fortelles det at menigheten i Antiokia fastet da de sendte fra seg Paulus og Barnabas.

Direkte fastepåbud finnes ikke i Det nye testamente. Det regnes som noe selvfølgelig at menneskene iblant fastet. Således sier Jesus i Bergprekenen: «Når dere fastet, så ta ikke på dere en dyster mine, slik som de skinnhellige; de setter opp et riktig begredelig ansikt, for at folk skal se at de faster, — men jeg sier dere også, at dermed har de fått sin lønn. Du derimot, når du faster, da skal du både salve ditt hode og vaske ditt ansikt, slik at ingen ser at du faster, andre enn din Far i det skjulte; for ham er ingenting skjult, og han skal gi deg din lønn.»

Vi vet ingenting om hvordan de første kristne fastet. Men hvis vi leser det som fortelles om menighetens liv i Apostlenes gjerninger og de formaninger og rettleidninger Paulus gir om det kristne liv, så kan vi nesten si de levde i en permanent fastetid, i forvissningen om at Herren snart skulle komme igjen.

I oldkirken spiller fasten en stor rolle, og kirkefedrene samstemmer alle i lovprisningen av fasten. Den eldste form for faste var trolig at man fastet før dåpen og nattverden, men etter hvert som eneboer- og klosterliv vokste frem, ble fasten tillagt stadig større betydning. «Den fastendes bønn faller tungt til jorden», ble det sagt.

Fasten slik vi kjenner den fikk sin form i middelalderen. I oldkirken an så man nemlig bare fullstendig avhold fra all mat som virkelig faste, mens man i middelalderen skilte mellom det totale avhold og forskjellige former for abstinens, f. eks. avhold fra kjøtt.

Forts. neste nr.

LITURGISK KALENDER

FEBRUAR:

27. 1. søndag i fasten. 5. Mos. 26, 4—10; Rom. 10, 8—13; Luk. 4, 1—13.
28. Ferial. 3. Mos. 19, 11—18; Matt. 25, 31—46.

MARS:

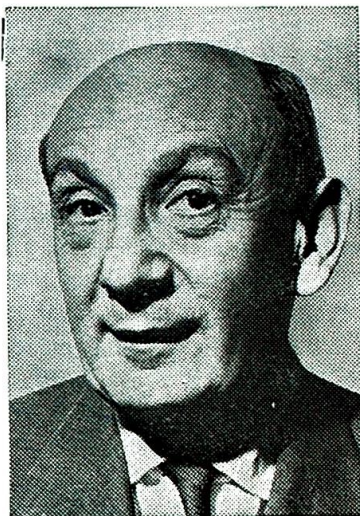
1. Ferial. Esaias 55, 10—11; Matt. 6, 7—15.
2. Ferial. Jona 3, 1—10; Luk. 11, 29—32.
3. Ferial. Ester 14, 1. 3—5. 12—14; Matt. 7, 7—12.
4. Ferial. Esekiel 18, 21—28; Matt. 5, 20—26.
5. Ferial. 5. Mos. 26, 16—19; Matt. 5, 43—48.
6. 2. søndag i fasten. 1. Mos. 15, 5—12. 17—18; Filipp. 3, 17—4, 1; Luk. 9, 28—36.
7. Ferial. Daniel 9, 4—10; Luk. 6, 36—38.
8. Ferial. Esaias 1, 10. 16—20; Matt. 23, 1—12.
9. Ferial. Jeremias 18, 18—20; Matt. 20, 17—28.
10. Ferial. Jeremias 17, 5—10; Luk. 16, 19—31.
11. Ferial. 1. Mos. 37, 3—4. 12—13. 17—28; Matt. 21, 33—43. 45—46.
12. Ferial. Mika 7, 14—15. 18—20; Luk. 5, 1—3. 11—32.

PER BANG:

Livets skole

Den første reaksjonen hos mange som møtte forfatteren, forlagsmannen og kritikeren Max Tau må ha vært undring: er denne eksalterte begeistringen egentlig naiv? Er denne overstrømmende hjerteligheten egentlig uoppriktig? Blant dem som ble best kjent med ham, og som har innledet og avsluttet denne boken, er imidlertid menneske- og litteraturkennere som pater Hallvard Rieber-Mohn og Carl Fredrik Engelstad, som begge visseleg er istand til å gjennomskue både naivitet og uoppriktighet. Begge er også istand til å se i Max Tau en helhet, hvor en viss porsjon naivitet og en viss porsjon oppfatthet av ytre anerkjennelse hadde sin plass, sin beskjedne plass mellom langt mer verdifulle og ruvende kvaliteter.

Max Tau ville ha fylt 80 år 19. januar 1977. En årsak til at han har vært oppfattet som atypisk i norsk åndsliv i de nesten 40 år han virket her, er formodentlig at han kom hit på et tidspunkt som ikke var gunstig for den humanistiske, akademisk pregete tradisjonen han tilhørte. Det var i 1938, så å si med ilden i hælene, at han reddet seg til Norge, til et Norge hvor det litterære liv var dominert av innflytelsen fra de moderne hardkokte amerikanerne, av skepsis og materialisme og sosial tendenslitteratur, skarpt belyst av skinnenet fra Gylendals Gule Serie. Det var ikke tøvær her den gangen. I 1942 måtte Max Tau flykte igjen til Sverige, hvor han ble norsk borger. Etter krigen ble han en pioner i Norge for det fineste i tysk åndsliv, og i Tyskland for det beste i norsk diktning. I begge land prekte han forsoning, og også til dem som lite visste om ham, må forsoningstanken indirekte ha trengt inn.

Max Tau

Denne minneboken består av et langt og godt orienterende forord av pater Rieber-Mohn, fulgt av et skjønnsomt utvalg Max Tau-tekster, og avsluttet med Engelstads minnetale over ham. Om innledning, utvalg og avslutning kan det bare sies at Taus gode venner har gjort ham en ære og oss en stor tjeneste. Takk for det.

Men på et enkelt punkt er det fristende å gå Rieber-Mohn litt imot. I barndomserindringene fra den lille byen Beuthen i Schlesien, hvor Tau vokste opp, har han fortalt om en konfesjonell harmoni som nok har fått litt erindringsgull over seg — han vil gjerne huske at byens jødiske rabbi, protestantiske pastor og katolske pater utgjorde en enighetens treenighet av gjensidig respekt, forståelse og harmoni. Så idyllisk og langt fremskreden var vel neppe den økumeniske tanken på grasrotnivået i Tyskland for 60 år siden. Senere i livet tok Tau sterke åndsinntrykk fra den jødiske filosofen Martin Buber, den protestantiske legemisjonæren Albert

Schweitzer og vår egen kjære pave Johannes — en ny treenighet hvor det var lettere å se det de hadde felles enn det som skilte dem. Rieber-Mohn mener at Tau var blind for, og undervurderte realiteten i de innviklede teologiske spørsmålene som en slik foreningsprosess reiser. Han ser Tau som noe virkelighetsfjern her.

Jeg tror — og håper — at han tar feil. Jeg tror Tau i virkeligheten har gått en benvei mot en holdning som kanskje er mer utbredt blant de helt unge enn i Taus egen — og Rieber-Mohns — generasjon. Jeg tror at det blant mange mennesker i dag er i ferd med å utvikle seg en viss utålmodighet vis a vis teologiske problemer, hvor viktige de enn kan fortone seg for hierarkiet. Kanskje vil denne utviklingen stille kirkesamfunnene overfor de aller vanskeligste problemene i årtiene fremover: hvordan skal man forholde seg overfor katolikker og protestanter og jøder — kanskje andre også, og enda mer fremmede troende — som bryr seg lite om konfesjonell historie og antallet sakramenter og apostoliske suksesjoner og Peter-embetets gyldighet og omskjærelsen og forbudet mot svinekjøtt og antallet tillatte koner, og som er mer opptatt av direkte handlende menneskekjærlighet? Går utviklingen i den retningen vil den avføde mer tvil og strid og rot enn noe kirkesamfunn har opplevet, og vi kan komme opp i situasjoner som også Max Tau ville ryste på hodet av. Men jeg tror han ville forstå hovedlinjene, og være istand til å skille det vesentlige fra det overfladiske. Jeg vil gjerne tro at hans naivitet besto nettopp i at han hadde blikket rettet mot det vesentlige, og at det mange tok for uoppriktighet var en kjærlighet og en takknemlighet som vi trauste nordmenn oftest er for frøsne til å kjenne, og for sjenerte til å gi uttrykk for.

Livets skole; en Max Tau-bok, sammensatt og innledet av Hallvard Rieber-Mohn. Aschehoug.

Fasteaksjonen 1977

Husbygging og utviklingsprosjekt for flyktninger i Jolo, Philippinene

På møte i november 76 bestemte Den Nordiske Bispekonferanse seg for dette prosjektet som formål for fasteaksjonen i år. Prosjektet er meget interessant og ganske originalt.

Prosjektet ble presentert for oss av vår amerikanske søsterorganisasjon Catholic Relief Services — som selv har mange og store prosjekter på Philippinene.

Vi er kanskje ikke vant til å tenke på Philippinene som et utviklingsland — men det er det i høyeste grad, selv om det ikke er blant de aller fattigste. Det har jeg kunnet konstatere med egne øyne ved et besøk der i høst.

Byen Jolo ligger på øya av samme navn, den største i Suluøygruppen, helt i sydenden av Philippinene. Byen har i dag litt over 40 000 innbyggere. En katastrofe rammet Jolo i 1974 — nemlig borgerkrigen. Store deler av byen ble lagt i ruiner — også den katolske domkirken. Philippinene er et såkalt katolsk land — over 90 % er katolikker. 5 % er muhammedanere og de er stort sett konsentrert i syd.

På grunn av urolighetene måtte byen Jolo ta imot tusenvis av «flyktninger» fra det indre av øya og fra andre øyer i Sulu hvor det var farlig å oppholde seg. Dette har skapt store sosiale problemer fra Jolo. «Flykt-

ningene» ble underbragt i hus eller hytter av palmeblader: Ikke noe blivende sted for mennesker i det lange løp — selv om øya har et tropisk klima og ligger utenfor tyfonområdet.

Jolo's katolske biskop, Mgr. Philip Smith O.M.I. skulle bli byens redningsmann. Han er opprømlig amerikaner, i seg selv en meget enkel og sympatisk person, og preget av en sterk sosial og økumenisk innstilling. Hans egen domkirke lå i ruiner etter kampene i 1974 — og den får fortsatt ligge i ruiner. Menneskene først. Med innsamlede midler fra Amerika og Europa kjøpte han store landområder i utkanten av byen og startet et byg-

Flyktninger. Hyttene er laget av bananblad.

geprogram på kooperativ basis — et slags boligbyggelag. I dag står 400 småhus ferdige — med en deilig liten have rundt hvert hus — og beboerne stortrives. De kommer stort sett fra den lavere middelklasse da husene ble noe for dyre for de aller fattigste.

For disse fattige, mest flyktninger, trenges et annet husprogram og det er dette prosjektet vi har engagert oss i. Planen er å bygge 800 hus av en meget enkel men solid type. Hvert hus får et halvt mål jord til privat dyrking. Alle husene er beregnet å koste ca. 6 000,— pr. hus. Husleien og avdragene blir ikke store — alle skal kunne greie det. Hustypen ble valgt på et «folket møte» av de fremtidige beboere.

Det originale ved prosjektet er at alt som inntas av husleie og avdrag skal danne et fond som skal tjene beboernes sosiale utvikling. Ved hjelp av dette fondet skal det settes igang kurser av forskjellig slag på områdene: Helse - ernæring - økonomiske kooperativer - familie-planlegging - voksenundervisning i lesning, skrivning og enkel regning etc.

Det er denne kombinasjon av kooperativ boligbygging og utviklingsprogrammer som gjør dette prosjektet så interessant og støtteverdig.

Caritas Norge har da også søkt NORAD om investeringsstøtte til prosjektet og det er godt håp om at NORAD vil tredoble de kr. 300 000 Nordisk Fasteaksjon vil sette inn. Det kan bli mange hus av det.

Hele prosjektet er i de beste hender under ledelse av Biskop Smith. Flertallet av de som blir tilgodesett er muhammedanere. Prosjektet har altså et utpreget økumenisk aspekt og det har gjort et dypt inntrykk på hele den muhammedanske befolkning i området.

Det er populært for tiden å appellere til folks nøysomhet til fordel for den 3. verden. Jeg tror ikke det nytter stort hvis ikke en har tilstrekkelig konkrete religiøse eller sosiale motiver å fare med. Fastetiden skulle gjøre oss katolikker tilstrekkelig religiøst motiverte for et enklere og nøysommere liv — de fattige flykt-

OM ORDINASJON AV KVINNER

Erklæringen fra Kongregasjonen for troen i Roma, beskriver i de første kapitler kirkens tradisjon i spørsmålet, deretter Kristi holdning og apostlenes fremgangsmåte. Vi gjengir her kapittel 4, som kan betraktes som konklusjon på de foregående.

De følgende kapitler, om prestedtjenesten i ly av Kristi mysterium, presenteres ikke som bevisførsel, men bare som belysning av denne lære. Det siste kapittel, vil skille mellom dette spørsmålet og ønsket om likestilling mellom menn og kvinner, ved å si at ingen har rett til prestekall. «Prestedtjenesten gis ikke til ære eller til fordel for den som mottar den, men for å tjene Gud og kirken: det dreier seg om et egenartet og fullstendig ufortjent kall: «Det er ikke dere som har valgt meg, men jeg som har valgt dere». (Johannes 15:16, cf. Hebr. 5:4).

DEN VARIGE VERDI I JESU OG APOSTLENES HOLDNING

Kan kirken av idag fjerne seg fra Jesu og apostlenes holdning, som er blitt ansett som normativ av hele tradisjonen opp til våre dager? Forskjellige argumenter er blitt frem satt for å kunne svare ja på dette spørsmålet, og vi må undersøke disse.

TIDSBESTEMT?

Man har særlig sagt, at Jesu og apostlenes holdning forklares av deres miljø og deres tid. Man har sagt at, hvis Jesus ikke betrodde kvinner, og ikke engang sin mor, en tjeneste som gjorde dem lik de tolv, var dette fordi historiske omstendigheter ikke tillot ham å gjøre dette. Men ingen har noensinne bevist — og det er mulig å bevise — at denne holdningen bare er inspirert av sosiale og kulturelle årsaker. Som vi har sett, viser en undersøkelse av evangeliene tvert om, at Jesus brøt med sin tids fordommer, ved å gå imot kvinneskimming. Derfor kan man ikke påstå, at Jesus, ved ikke å kalle kvinner til apostel-kretsen, simpelthen lot seg lede av praktiske hensyn. Med ennå

ningene i Jolo burde være oss et verdig, konkret objekt for den kjærlighet som inspirerer oss til fastetidens forsakelse.

God faste!

store rett må man si, at det ikke var sosiale og kulturelle betingelser som holdt de apostlene tilbake som arbeidet i det greske miljø, hvor de samme former for diskriminering ikke eksisterte.

PAULUS

En annen innvending bygger på den foreløbige karakter som man idag mener å se i noen av Paulus' forskrifter angående kvinner, og på de vanskelighetene som endel av hans undervisning volder. Men man må legge merke til at disse forskriftene, som antagelig er inspirert av hans tids sedvane, neppe gjelder mer enn skikk av mindre viktighet, slik som kvinners plikt til å bære et slør på hodet (1. Kor. 11:2—16); slike krav har ikke lenger normativ verdi. Men apostlenes forbud mot at kvinner «taler» i forsamlingen (cf. 1. Kor. 14:34—35; 1 Tim 2:12) er av en annen natur, og eksegeterne tolker det slik: Paulus har ingenting imot den rett, som han annetsteds erkjenner at kvinner har, til å profetisere i forsamlingen (cf. 1 Kor. 11:5) forbudet gjelder bare å undervise offentlig i den kristne forsamling. For Paulus er denne forskriften knyttet til den guddommelige skaperplan (cf. 1 Kor. 11:7; 1 Mosebok 2:18—24): det ville være vanskelig å se det som uttrykk for et kulturtrekk. Det bør heller ikke glemmes at vi skylder Paulus en av

(Forts. neste side)

de kraftigste tekster i Det nye testamente om kvinners fundamentale likeverd, som Guds barn i Kristus (cf. Gal. 3:28). Derfor er det ingen grunn til å anklage ham for fordommer mot kvinner, når vi legger merke til den tillit han viser dem, og det samarbeid som han ber dem om i sitt apostolat.

KIRKEN HAR INGEN MYNDIGHET OVER SAKRAMENTENES INNHOLD

Men mer enn disse innvendingene som er tatt fra den apostoliske tids historie, vender de som støtter en forandring når det gjelder ordinasjon av kvinner seg til kirkens praksis når det gjelder sakramentene. Idag er man særlig oppmerksom på, at skjønt sakramentene ble innstiftet av Kristus, har kirken en viss myndighet over sakramentene. Kirken har brukt denne myndigheten ned gjennom århundrene for å bestemme tegnene og betingelsene for meddelelsen av sakramentene: nylige beslutninger av pavene Pius XII og Paul VI viser dette. Likevel må det understrekes at denne myndighet, som er virkelig, har bestemte grenser. Som Pius minnet om: «Kirken har ingen myndighet over sakramentenes innhold, dvs. over hva Herren Kristus bestemte skulle meddeles i det sakramentelle tegn, slik åpenbaringskilder vitner om det. (Pius XII, i den apostoliske konstitusjon «Sacramentum Ordinis»). Dette var allerere Tridentiner-konsilets lære, som sier: «Kirken har alltid hatt myndighet til, når det gjelder meddelelsen av sakramentene, å forordne eller forandre det den finner mer passende enten til beste for dem som mottar dem, eller av respekt for de samme sakramentene, ifølge de forskjellige omstendigheter, tider og steder — forutsatt at deres innhold forblir uforandret.» Tridentinerkonsilet, sesjon 21, kap. 2, Dentz. nr. 1728)

Dessuten må man huske at de sakramentale tegn er ikke konvensjonelle tegn, dvs. vi kan selv ikke bestemme hva tegnene betyr. Ikke bare er de på mange måter naturlige tegn, for de svarer til handlingers og tings

dype symbolisme, men de er mer enn dette: de er først og fremst ment til å knytte mennesket i enhver tid til frelseshistoriens største begivenhet, for å gjøre enhver i stand til å forstå, gjennom hele Bibelens rikdom av pedagogikk og symbolisme, hvilken nåde de betegner og meddeler. Eucharistiens sakramente er f. eks. ikke bare et broderlig måltid, men samtidig et minne som gjør Kristi offer og frembæringen av dette offer ved kirken nærværende og aktuelt. Likeledes er prestedtjenesten ikke bare en hyrdefunksjon; det sikrer kontinuitet i de

Vatikanet: Kvinner kan dele ut kommunion, men ikke presidere messen.

funksjoner som Kristus betrodde apostlene, og kontinuitet i myndigheten som er knyttet til disse funksjoner. Tilpassning til kulturer og tider, kan derfor ikke oppheve sakramentenes henvisning til grunnleggende begivenheter til kristendommen og til Kristus selv.

Til syvende og sist er det kirken selv, ved lærestolens stemme, som sier hva som kan forandres og hva som må forbli uforanderlig. Når den dømmer at den ikke kan akseptere visse forandringer, er det fordi den vet at den er bundet til Kristi måte å handle på. Uansett hvordan den fortøner seg, er kirkens holdning ikke arkaisme, men trofasthet: den kan bare forståes fullt ut i dette lyset. . . .

Denne kirkens praksis har derfor normativ karakter: ved at den gir prestelig ordinasjon bare til menn, dreier det seg om en ubrutt tradisjon

«Mitt siktemål med artikkelen er ikke å gi en objektiv fremstilling av de katolske vietnameseres situasjon — men snarere å gi noen forklarende årsaker til at det er mange vietnamesere som har flyktet fra Viet-Nam. Og det er ikke av bekvemmelighet! Store deler av pressen og det norske folk var mot amerikanernes intense engasjement i Viet-Nam (jeg også), men det skal ikke skygges slik for våre øyne at vi ikke kan se at mennesker kan ha en annen mening enn oss selv. Derfor reagerte jeg på Dagbladets oppsett om «Bekvemmelighetsflyktninger».

«Bekvemmelighetsflyktninger fra Viet-Nam», skrev Dagbladet i en overskrift i høst. Det er etter mitt skjønn en grov fortegnelse av de vietnamesiske flyktnings situasjon. Jeg har hatt den glede å bli litt kjent med dem etter at de kom til St. Hallvard menighet i Oslo.

Det er to familier, hvorav den ene har fem barn, den andre åtte. I tillegg har den ene familien en grandonkel. Tilsammen 18. Barna er i alderen fra 21 til 2 år. Det er utrolig å oppleve deres livsmot og livsglede til tross for hva de har gjennomgått. Begge familiene er katolske — og begge fant det uholdbart å bli i Viet-Nam etter kommunistenes overtagelse.

De flyktet første gang fra Nord-Viet-Nam i 1954 da kommunistene kom dit. Moren i den ene familien, Phoung Lam, mistet sin far her — torturert av kommunistene i to år for deretter å bli hengt. Død 1956. De flyktet til Saigon (idag Ho-Chi-Minh byen). De oppholdt seg her til våren 1976 da U.S.A. trakk seg tilbake fra Viet-Nam og kommunistene overtok. De har idag familie igjen i Vietnam hvorav mange sitter i fangenskap — på grunn av sin katolske overbevisning, og fordi de tok parti mot de nå-

gjennom hele kirkens historie, alminnelig i øst og vest, og kirken er rede til å stanse misbruk øyeblikkelig. Denne normen, som bygger på Kristi eksempel, respekteres fordi den betraktes som svarende til Guds plan for sin kirke.

Bekvemmelighets- flykninger?

værende makthavere under krigen: de sto altså på amerikanernes side.

De besluttet seg så til å flykte fra Viet-Nam med den tanke at det er bedre å risikere alt på å finne et fritt land enn resten av livet å leve bastet og bundet under kommunistisk åk. De dro til havs i en liten fiskerbåt og var proviantert for noen dager med vann og mat. Etter fem dager gikk de tom for mat. Nguyen sier at de hadde forberedt seg på å møte døden der ute, barn og foreldre. Men de ble sett av et norsk skip og plukket opp. De kom til Thailand — hvor de søkte kontakt med den norske ambassade. De sier at de står i stor takknemlighetsgjeld til den norske ambassade og det norske flyktningøråd som har hjulpet dem vel til rette her hjemme.

De bor idag i to pene leiligheter på Furuset. De sliter selvfølgelig ennå med språket — men i løpet av et par års tid håper de å være i arbeid og på skole. Barna går allerede nå i fremmedspråklig klasse på Lindeberg skole.

Her hjemme sitter vi ofte med et ensidig inntrykk av at det var riktig at amerikanerne trakk seg ut av Viet-Nam og at kommunistene fikk overta. La oss se litt på forholdet mellom kirke og stat i Viet-Nam.

Mange katolikker i Viet-Nam er ikke ubetinget begeistret for Romas utnevning av en kardinal i Hanoi, som lett kan virke som en slags understøttelse av makthaverne. Det kan bli vanskelig for den kirkelige utvikling i landet — kanskje spesielt i Sør-Viet-Nam, som føler at Roma har anerkjent den «regjeringsvennlige samarbeidskurs».

Omkring september 1976 offentliggjorde Viet-Nams biskoper et hyrdebrev. Brevet åpner med en lidenskap-

elig appell til alle landets katolikker om å «oppfylle plikten overfor fedrelandet og samfunnet.» Etter en slik forsiktig åpning kommer biskopene inn på forholdet mellom ateisme og kristendom, og fokuserer dette på mange katolikkers vanskeligheter med hvorvidt de skal akseptere det sosialistiske styre, som er bygget på ateistisk materialisme. Svaret som biskopene ga, lyder: «Mellom den kristne tro og den marxistisk-leninistiske doktrine er det store motsetninger, som er alment kjent. Likevel betyr ikke dette at det ikke kan føres en dialog eller bli et oppriktig samarbeid når det gjelder å tjene mennesket.» Dette blir videre understøttet med henvisninger til encyklikaene «Gaudium et spes» og «Pacem in terres».

Det er en kjensgjerning at mange kristne er blitt arrestert, og mange kristne spør om ikke kirken bør gjøre en mer aktiv motstand. Til dette svarer erkebiskopen i Ho-Chi-Minh byen, at «den revolusjonære autoritet har proklamert frihet for den religiøse tro» og det gudstjenestelige liv, seremonier o. l. kan fortsette. Kirkens ledere er altså svært forsiktige med sine uttalelser. Samtidig må vi nok

gå ut fra at biskopene vel vet hva de kan offentliggjøre uten å gjøre situasjonen verre for de kristne. Men intet ord om de to hundre arresterte katolske prestene, intet ord om den antikirkelige propaganda, om oppdragelseskursene, om systematisk fortregning av kirken fra det offentlige liv gjennom å forhindre reiser og kontakter, noe som gjør det umulig å betjene sognene etter at misjonærene ble utvist.

Selvfølgelig kan det herske forskjellige oppfatninger om hvorvidt det er berettiget å flykte fra Viet-Nam. Ville det ikke være å ta kampen opp i Viet-Nam? Uansett hva vi mener, bør vi i alle fall holde det for sikkert at det ligger en meget alvorlig overbevisning til grunn for vietnamesernes flukt, og at vi ikke uten videre kan kimse det bort ved å snakke om «bekvemmelighetsflykninger». La oss heller være glade for deres komme til Norge. De kan sikkert lære både meg og deg mangt og meget.

(Noe av stoffet er hentet fra Herder Korrespondenz, Nov. 1976: Norber Sommer: Vietnams Kirche umworben und bedrängt.) (Artikkelen er forkortet av red.)

Kvinnen uten naturlig likhet med Kristus!

Pavens siste skrivelse — spørsmålet om kvinnelige katolske prester — har fått oss til å reagere kraftig.

Utredningen er et eneste stort NEI begrunnet med mangeartede argumenter, blant annet:

- Kristus valgte selv bare menn (apostlene...)
- Kirkens tradisjon tilsier mannlige prester.
- Kvinnen har ingen naturlig likhet med Kristus.
- Det økumeniske forhold til østkirken forverres.

Vi forstår at det er argumenter som taler for at vi skal gå varsomt fram, men en slik klosset og ubetenksom behandling av et slikt spørsmål er bare med på å undergrave Kirkens troverdighet og autoritet.

Det ville være bedre om Vatikanet lot saken utvikle seg naturlig og lytte til de forskjellige instanser i Kirken — isteden for å ty til argumenter som virker, ja, direkte latterlige, som at kvinnen ikke har noen «naturlig likhet» med Kristus.

Lever Vatikanet i en annen verden enn oss alminnelige dødelige? — eller som en pike spurte oss: Kan jeg noe for at jeg er utstyrt med noen bulker her og der? Neeei, men...

Og der er vi kanskje ved kjernen. Uttalelsen virker på oss direkte diskriminerende som om den vil si at mannen er mer verd, mer egnet og mer passende enn kvinnen. For «den naturlige likhet» går vel på kjønn? Men i så fall er den ytre likheten mellom paven og Kristus vel heller

ikke påfallende om ikke annet så er han jo 50 år eldre!

Det er klart Kirken har ønsket å bruke sin autoritet her — men det spørs om det ikke er å gi ris til egen bak! Kirkens historie viser nok at det ikke tidligere har vært noen kvinnelige katolske prester (foruten den legendariske pavinne Johanne) — men det behøver ikke tilsie en slik firkantet behandling. Kirken må ikke gro fast i en tradisjon, men derimot stadig være i utvikling — mot den fulle og hele sannhet, som vi er lovet å finne. Derfor må man leve med og være opptatt av idéer og strømninger som kjennetegner vår tid. Kirken er en instans i verden — ikke hevet over verden. Først når den er lydhør for vår tids «signaler» og tar dem alvorlig, først da vil man komme til et standpunkt som — uansett innholdet — er vel gjennomtenkt og skikkelig underbygget. Men argumentasjon à la vis vas — taler ikke akkurat til Vatikanets fordel.

Vi vet at selv i vårt eget lille miljø får en sak som kvinnelig lektortjeneste en stemoderlig behandling; kanskje det er upassende?

Vi ønsker egentlig bare å si at mennesket ikke er ensbetydende med mannen. Gud skapte mennesket; til mann og kvinne skapte han dem som likeverdige skapninger.

Hvis vi først aksepterer en så stor og avgjørende rangs- eller vesensforskjell mellom mann og kvinne, som pavens skrivelse synes å gi uttrykk for, så kan *det* i neste omgang uthule dogmet om at Kristus virkelig ble menneske Han ble jo ikke begge deler

Kirkens ledelse er i dag totalt mannsdominert til tross for at det fins flere kvinner enn menn på «grass-rotta».

Kirken ville sannsynligvis være en mer balansert enhet med kvinnelige pilarer — og om «noen tid» ville kanskje pavinne ikke være legendarisk!

Rudi Kessels/Knut Ruyter

Det samme rene sprog

1927 var det året da jeg for første gang opplevet Kyndelsmessen 2. februar i St. Olavs kirke. Pastor de Geus var da sokneprest. Han forretet ved lysprosesjonen denne hverdagsmorgen i «Ottmessen». (Om denne gudstjenestebetegnelsen hadde noe med det «å stå opp i otta» å gjøre eller om det rett og slett kom av at messen begynte klokken åtte har jeg ennå ikke klart for meg.)

Organist var «gamle Røfling». Før ham igjen hadde min oldefar «gamle Heier» slitt orgelkrakken og spilt med fingerløse vanter vinterstid. Men da var kirken for ny å regne og siden har «St. Olav» overlevet bisper, prester, organister og ustanselige forandringer. Noen sier forbedringer, og det kunne saktens diskuteres. Men nå — nå har bispedømmets hovedkirke funnet sin form. Men til hvilken nytte ville alt dette være om ikke det som skal *skje* derinne fremstår i det samme rene sprog som rommets. Jeg tenker på liturgien naturligvis. I dag sitter på orgelkrakken domorganist Rolf Østbye. Han har sittet deroppe i mange år alt, han også nå. Det skulle ikke forundre meg om ikke han engang ute i fremtiden kommer til å gå over i kirkens historie som «gamle Østbye». Men krakken han sitter på er ny. Orglet, ja det synes meg å overgå enhver beskrivelse slik det lystrer hans ti fingre.

Kyndelsmessedag 1977 opplever jeg, nå sammen med min Bitten, alt på samme måten som for nøyaktig 50 år siden.

Anderledes er *egentlig* bare bruken av nasjonalsproget. Men tonene, bølgene i den gregorianske sang, atmosfæren i selve rommet... Femti år! Tiden må ha stått stille. Teksten, ordene, fremføres meningsfylt av hver sanger, og med pregnans og suveren diksjon. Menigheten blir til «ordets hørere». Samspillet med den forretende prest er så smakfullt og sikkert

(Forts. side 14)

SPØRRESPALTEN

Ved frater Kjell Arild Pollestad o. p.

FRIGJØRINGSTELOGIEN

Nylig leste jeg om en gruppe teologer som ble omtalt som «frigjørings-teologer». Jeg har spurt flere av mine bekjente hva slags frigjøring det her kunne være tale om. En trodde de var prester som ville gifte seg, en annen sa det hadde noe med Camara å gjøre, men de fleste viste ikke. Jeg håper du kan ta dette opp i Spørrespalten.

Med Måsen K. O., Oslo.

Han som nevnte erkebiskop Helder Camara var inne på det riktige. Frigjøringsteologien er oppstått i Latin-Amerika, og Camara er en av dens mest kjente, om enn moderate, representanter.

Forutsetningen for frigjøringsteologien er den frigjøringskamp som i en del år har vært igang på det latin-amerikanske kontinent. En rekke biskoper og teologer har fått øynene åpnet for de undertryktes verden, og dette har ført til en ganske radikal spørsmålsstilling til måten å leve, forstå og forkynne troen: Hvordan være troende på et utbyttet kontinent? Hvordan leve som troende i arbeidet for å bygge et mer rettferdig og broderlig samfunn?

De fleste frigjøringsteologer går ut fra en marxistisk samfunnsanalyse. «Fienden er den internasjonale kapitalisme og dens medløpere i Latin-Amerika, overklassen». Dermed blir frigjøringskampen en klassekamp, hvor Kirken aktivt bør kjempe på de undertryktes side. Frigjøringsteologien kaller seg selv «profetisk»: dens oppgave er å avsløre de urettferdige samfunnsforhold i lys av den frelse som Kirken skal formidle.

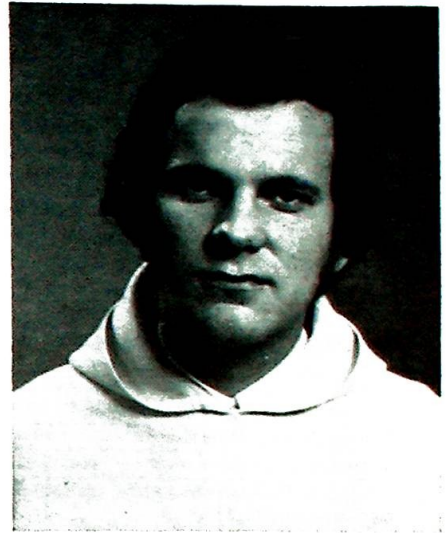
Men denne frelsen er ikke en rent åndelig realitet. Den gjelder ikke bare menneskenes evige kår: lidelse, synd, død. Å åndeliggjøre evangeliet i den grad at det avskjæres fra kon-

krete tegn, som f. eks. frihet og rettferd, er rett og slett å forfalske det. Å preke sjelens frelse samtidig som man tolererer undertrykkelse, kan bidra til å øke undertrykkelsen, hever frigjøringsteologene.

De tar den aktuelle frigjøringskamp som utgangspunkt for sin trosforståelse. Dette fører til at mange av de gamle, bibelske begreper får et nytt, mer konkret innhold, preget av den situasjon de forkynnes i. Et eksempel er en brasiliansk fransiskanermunks refleksjoner over begrepet «Guds rike». «Guds rike er et uttrykk for at alt som er «utopisk» i menneskets hjerte, dvs. ønsket om en fullstendig frigjøring fra alt det som skader og fremmedgjør det i denne verden: lidelse, smerte, sult, urettferdighet, splittelse, død. Guds rike er ikke bare en åndelig virkelighet, slik mange kristne har lært like til det siste, men en fullstendig omveltning av den gamle verdens ordninger. Nettopp derfor fremtrer det som et gledesbudskap for de fattige, lys for de blinde, frihet for de fangne, tilgivelse for synderne og liv for de døde. Guds rike er ikke en annen verden, men denne gamle verden, forandret til en ny».

En teologi som er så sterkt forankret i konkrete, historiske forhold, er selvfølgelig ikke noen enhetlig størrelse. Det er f. eks. stor uenighet om hvorvidt Kirken kan gi sin støtte til bruk av vold i frigjøringskampen, og et navn som guerillakjemperen Camillo Torres kan stå som representant for det mest radikale syn, mens biskop Camara er den best kjente representant for ikke-voldslinjen.

En teolog som driver teoretisk forskning uten å engasjere seg i samfunnet, blir mer og mer utenkelig i Latin-Amerika. Spørsmålene som teologene søker å gi svar på, er ikke

først og fremst hva man skal tro og mene, men hva man skal gjøre for at evangeliets ord om frihet og broderskap så vidt mulig skal kunne realiseres. Utfordringen kommer ikke fra de tvilende eller de vantro, men fra dem som er så fattige, så dypt ned-sunket i håpløsheten at de har oppgitt alt, og knapt vet at de er mennesker. Det grundtvigske «menneske først og kristen så» har en tragisk aktualitet i Latin-Amerika.

A propos prestenes ekteskap: Frigjøringsteologer har også uttalt seg om det. Noen hollandske prester, som arbeidet for å få avskaffet sølibatsplikten, fikk følgende betenkning fra kolleger i Latin-Amerika: «Dere hollandske prester vitner om Jesus Kristus og hans frelse i et rikt, imperialistisk og utbytende land. Mens dere levde i sølibat, var dere ute av stand til å være talsmann for de utbyttede land, de land som må bære konsekvensene av den urettferdige økonomiske politikk deres ledere fører. Vi håper dere kan gjøre dette bedre når dere blir gift. Men hvis ekteskapet ikke gjør dere mer åpne for verden i sin alminnelighet, og for de utbyttede land i særdeleshet, så har dere ikke oppnådd annet ved deres ekteskap enn å bli enda mer borgerlige. Husk at mens dere kjemper for retten til å bygge deres eget hjem, oppgir mange i den tredje verden sine hjem, for å vie seg fullt og helt til frigjøring for sine brødre».

GUDSTJENESTER I HELGENE		Stille messe	Høy- messe
OSLO: <i>St. Olavs domkirke</i> Akersveien 1 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lörd.: sønd.: 19.00 9.30 19.00	— 11.00 —	
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	8.35	11.00	—
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00 18.30	11.00	—
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	9.00	—	
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	9.00	11.00	
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587		9.30	
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , lörd.: Tyholmen, tlf. 22 209 sønd.: 8.00	18.30 8.00	11.00	
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , lörd.: Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10 sønd.: 19.00	19.00 11.00		
<i>Vår Frue Kirke</i> , Helleveien	9.30		
<i>Florida kapell</i>	19.00		
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappellensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30	
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00	
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	9.00	10.45	
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , lörd.: Torvg. 113, tlf. 23 751 sønd.: 18.00	18.00 11.00		
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haraldsgt. 21, tlf. 23 195			
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 22 381	9.00	11.00	
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225 lörd.: 18.00 sønd.: 9.00	18.00 9.00	11.00	
LILLEHAMMER: <i>Mariakirken</i> , lörd.: Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550 sønd.: 18.00	18.00	10.00	
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	9.00	11.15	
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—		
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00	
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nytteveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45	
<i>Eikeli kirke</i> , Veståsen 20, tlf. 24 25 69		9.30	
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.30 9.30	10.45	
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949		11.00	
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården, tlf. 21 214	8.45 19.00	11.00	—
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 670	6.15	—	
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00	
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eystens sykehjem</i> , Jernbanegt. 29		11.00	
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00	
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Norvesund, tlf. 37 558	8.30	11.00	
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604	19.30	11.00	
<i>St. Elisabethsostrene</i> , Mellomveien 47, tlf. 81 783	8.00	—	
BODØ: <i>St. Eystens kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 487	8.15	10.30	
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1. VII—31. VIII St. Elisabeth Institutt, tlf. 11 392)	19.00 8.00	11.00	
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30	
NARVIK: <i>Kristi Kongekirken</i> , Håreksgt. 82		18.30	
SELFORS: <i>Vår Frelsers kirke</i> , Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072		11.00	

Av pressen

VENTE TIL PRESTENS NYE ANSIKT TEGNER SEG

Henri Fesquet, Le Monde, Paris avslutter sin kommentar til dokumentet om ordinasjon av kvinner slik

Vil det i fremtiden være plass for en annen vurdering (enn den Kongregasjonen for troen har uttrykt)? De som har skrevet erklæringen mener ikke det, men historien viser at det er for dristig å si at diskusjonen er lukket for all fremtid.

Allerede nå er det betegnende at Roma har latt spørsmålet om diakonissene stå åpent. Hvis teksten ikke sier et ord om det, sier den offisielle kommentar, at «det-te spørsmålet må tas opp igjen i hele sitt omfang og uten forutfattende meninger.» Ingenting hindrer oss i å tro at Roma en dag vil gi grønt lys. Til forskjell fra presten, kan diakonen ikke presidere eucharistien eller gi absolusjon.

På den annen side bør Den hel- lige stol før eller senere ta opp spørsmålet om solibat-loven. Paul VI har allerede anerkjent muligheten for å ordinere gifte menn unntagelsesvis, og antall biskoper som støtter dette, vokser stadig.

Når det gjelder ordinasjon av kvinner, vil nok mang en katolikk erklære seg for. En forandring i loven ville kanskje føre til en flom av kvinne-kall, flom som kunne tjene til å fylle mange tomrom i sognene og andre steder. Men ville kirken tjene på dette dypest sett? I vår tid, når prestenes identitet er spesielt flytende, ville det være opportunt at det kom mange kvinnelige prester?

Ville det ikke være å foretrekke å vente til prestens nye ansikt tegner seg presist, og vente på en alminnelig vekst i antall kall? Ikke i noe tilfelle, må ordinasjon av kvinner sees som botemiddel på den nåværende krise. Det ville være å forfalske kvinneordinasjonens betydning og rekkevidde.

«VATIKANETS GULL»

Magasinet «L'Europeo» - Roma, skrev ved nyttårstid en artikkel som fremstiller det som om Vatikanet er eier av «halve Roma», og driver en utstrakt eiendoms-spekulasjon. Artikkelen er blitt omtalt i det meste av verdenspressen, også i Dagbladet 22. januar. L'Osservatore Romano, setter tingene en smule på plass ved å påpeke at de forskjellige ordeners administrasjon i Roma ikke er Vatikanets eiendom.

Robert Solé, Le Monde, Paris, kommenterer:

Med henblikk på katolikken, snarere enn på L'Europeos leserkrets kommer Vatikanets organ inn på et nøkkeproblem når det hevder: «Den katolske kirke er utbredt over hele verden; derfor trenger den et visst antall instanser, kommisjoner, kontorer og organer til å ta seg av de økende behov som har gjort seg gjeldende de siste år. Disse organer kan bare forfølge sin virksomhet dersom de råder over et minimum av bygninger, personale og økonomiske midler.» Men så burde også en oversikt over disse midlene være offentlig tilgjengelig. Det unødige hemmelighets-kremmeri som fortsatt omgir «Vatikanets gull» bidrar ikke til å overbevise katolikker om at det ofte er mennesker med beskjedne midler som bor i de representative bygg, og at den romerske kurien, f. eks., har alvorlige økonomiske bekymringer. Den hellige stol tar ikke feil når den anklager «L'Europeo» for å blande tingene sammen. Men det gjenstår å se om denne skjelen overbeviser det store publikum for hvem «kirken» fremstår som en enhet — en enhet som er så meget mer mistenkelig fordi den vegrer seg for å legge frem sine regnskaper.

REDAKSJONEN

treffes mandag—fredag

tlf. 20 72 26

eller 55 07 71 (9—13, 16—19)

Militære til Lourdes

Alle katolske militære — uansett alder, grad eller våpengren — er også i år innbudt til å delta i den store internasjonale katolske militærvalfart til Lourdes i Frankrike.

Tidspunktet for arrangementet i Lourdes er 10.—12. juni 1977, og med tillegg av reisetid vil hele valfarten foregå i tiden ca. 8.—14. juni (beregnet tur/retur Oslo). Tidsrammen må tas med forbehold om justeringer.

De som kan tenke seg å delta, bes melde seg allerede nå. Nærmere opplysninger, permisjonsbestemmelser, administrative bestemmelser etc. vil så bli tilsendt senere.

Henvendelse til Pastor Rudi Kessels, Akersveien 5, Oslo 1

TILSTELNING

til inntekt for feriehjemmet

« P E R S B R A T E N »

i foreningslokalet, Akersveien 5, Oslo.

Lørdag 5. mars kl. 16.30: BARNEAFTEN

Søndag 6. mars kl. 19.30: FOR VOKSNE

Kirkekaffe etter messene.

VELKOMMEN!

Ta venner og bekjente med.

Mariaforeningen.

Danske bøker og oversettelser:

Goethe: Eventyret — Goethes livsanskuelse i eventyrform oversat og forsøgt tydet av Sven Damsholt, kr. 27,50.

Bent Østergaard: Pater Pire og verdens samvittighed, kr. 19,60.

Kolb: Sankt Ignatius af Loyola, kr. 5,—.

Daniel-Rops: Den Hellige Vincent av Paul, kr. 6,70.

Simone Weil: Brev til en gejstlig, kr. 13,50.

» » Brev og Essays, oversatt av Aasmund Brynhildsen, kr. 22,—.

Hans Hof: Mer Människa, Meditation och Terapi enligt Zen-Metoden, kr. 48,—.

Hof/Stinissen: Meditation och Mystik, kr. 94,—.

Stinissen: Den indre bønnens vei, kr. 22,—.

Brandrud, Drageset, Grøndahl m. fl.: Stillhetens psykologi, kr. 25,—.

Déchanet: Christian Yoga, kr. 15,50.

» Yoga and God, kr. 24,70.

Plater:

Verdi: Messa da Requiem — von Karajan, 2 LP, kr. 129,—.

Beethoven: Missa Solemnis — von Karajan, 2 LP, kr. 79,—.

Haydn: Missa Sti. Aloysii — Mozart: Missa Solemnis in C, 1 LP, kr. 81,—.

Mozart: Vesperae Solennes de confessore, kr. 59,—.

Händel: Der Messias — Auswahl, 1 LP, kr. 53,—.

de Lassus: Prophetiae Sibyllarum og Missa Super Dixit Joseph, kr. 36,—.

Poulenc: Messe, Motets, kr. 29,50.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48

Åpent kl. 9-16, lørdager kl. 9-13

DIAKONAT FOR KVINNER UNDERSØKES STADIG

Den katolske kirke vil i fremtiden undersøke spørsmålet om diakonat for kvinner. Osservatore Romano skriver 28. januar at det her dreier seg om spørsmål som tas opp igjen i sitt fulle omfang. Når det gjelder prestevielsen, mente imidlertid Vatikanet at man ikke kunne vente lenger med å gjøre det klart at dette ikke kan komme på tale.

EVA DAHL TIL VERSAILLES

Legen Eva Dahl, som tilhører Den norske Kirke, og som i et par år har bodd i Lunden Kloster, har etter et opphold hos protestantiske diakonisser i Versailles valgt å bli i Frankrike. Eva Dahl er kjent fra det tysk-produserte TV-programmet om Den katolske kirke i Norge.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	}	Oslo
Lunden kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet		
St. Olavs kirke		
Bispegården	}	Arendal
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	}	Bergen
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke		
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Tromsø
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Hammerfest
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Lillestrøm
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikals Kirke	}	Hønefoss
St. Mikals prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Trondheim
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Tønsberg
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeths Hosp.	}	Tønsberg
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	Tønsberg
St. Olavs Kirke, Bispegården		
St. Olavs Kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik	}	Tønsberg

Ved bestilling av olje:

Oslo 19 12 00 - Service 19 12 20

Brev

(Forts. fra side 10)

at ingen elementer forstyrrer liturgi-ens oppgave; møte med mysteriet. Celebrantens plastikk bestemmes av paramentene han bærer. I sannhet en krevende oppgave. Hender og armer HEVES og SENKES. Fordi man aner trosglød og innsatsvilje bak denne Guds tjeneste har det tilfeldige og det omtrentlige ingen plass her.

I domkirken opplever vi at liturgien IKKE er død.

Rolf Sand

Økumenisme anno 1904

Det er blitt så vanskelig å lese «St. Olav» nå. Grunnen er den nye type papir. Det skinner og veksler i skinnen som en bølgegang. Jeg må sitte og bikke bladet opp og ned og hit og dit, til jeg *nesten* blir sjøsyk! Ja, iallefall så kjed av lesningen, at jeg kaster det fra meg og finner annet lesestoff. Det er vel ikke meningen?

Jeg er bare lutheraner og økumen, kan jeg si, men «St. Olav» har jeg lest i årevis og føler meg like meget i samhørighet med katolske kristne, som med «Kirkens, den norske»s medlemmer.

Jeg tror det skriver seg fra barndommen da vi hadde katolsk barnepike. Dengang var det hjelp å få! Så vi hadde kokke også. Og når jeg først har fortalt så meget (dette var helt vanlig den gang) må jeg også fortelle at «vår» kokke var Frelsesarmésoldat! Disse to er et underlig og deilig minne fordi de var hos oss i flere år og delte også «pikeværelset». Mor fortalte at de skiltes om sider med sorg. Sann, ekte kristendom! Ikke sant? Barnepike dro til messe om morgenen (kl. 7.00) og

BERGEN

1/8 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482

BERGEN

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utstyringsforretning

TORNØEGARDEN - BERGEN

K. & J. SOLHEIM

Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pølsefabrikk

Tlf. 99 016 Bergen
Solheimgt. 25

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

FORSIKRINGS-AKTIESELSKAPET
VESTA **HYGEA**
LIVSFORSIKRINGSSELSKAPET

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

Eches Fartshandel

NYGARDSGT. 19

kokka til Arméen om aftenen kl. 20. Av barnepike lærte jeg å be og av den andre «selvfornektelse». Ingen av delene har jeg glemt. Dette var anno 1904 og oppover, og i den tiden var dette noe for seg selv. Når mor og far hadde misjon ba de inn folk fra nettopp de samfunn som nå søker sammen i kirkene våre (i bønneuken). Det gikk storartet, tross en mellomstor by.

Dere skjønner nok nå hvor gammel jeg er, det er derfor jeg er bedrøvet over det nye papiret i bladet..

Med optimistisk hilsen fra gamle
M. S.

Det blanke papiret er billigere enn det matte. Det er allerede trykket gul farve til forsider på tilstrekkelig papir til 10 nummer fremover. Å kassere dette ville koste store beløp. Papiret vil derfor dessverre forbli blankt i mange uker ennå.

Red.

Nyheter

PAVEN BER KVINNENE FORSTÅ

Vatikanet, 30. januar (KNA). «Ulikhet i funksjon betyr ikke forskjell i verdighet eller underordning i kjærlighetens hierarki, hvor kvinnen, som Marias eksempel viser, kan ta den første plass». Med disse ordene kommenterte paven søndag 30. januar erklæringen om ordinasjon av kvinner, som nylig er offentliggjort. Visse former for feminisme har tvunget Vatikanet til å komme med denne erklæringen, sa paven, og ba kvinnene forstå. De er ikke trengt bort fra «sin verdifulle funksjon i Guds frelsesplan».

BEDRØVET OVER ERKLÆRINGEN OM ORDINASJON AV KVINNER

Würzburg, 31. januar (KNA). «Arbeidsfellesskapet for kvinne-sjelesorg i

Av pressen

VIL STØTTE KVINDESAG I PROTEST MOD PAVEN

Otte kvinner, heraf fire nonner, foruden en præst, der tilsammen repræsenterer forskjellige afdelinger af den romersk-katolske kirke i USA, oppfordrede forleden katolikker overalt i landet til at give kvindesagen de penge, som ellers skulle være gået til kirke-lygt arbejde.

Det skete i protest imod den af Vatikanet for nyligt udfærdigede erklæring om, at kvindelige præstordinationer fortsat vil være ukonsekvensen inden for Romerkirken.

På en pressekonference gjorde de ni amerikanske «opprørere» klart, at de vil styrke deres kampagne for at «rense kirkelige dokumenter, bønner og prædikener for kønsdiskriminerende indhold». De har allerede døbt kampagnen Operation Sæbevand.

De blev på mødet spurgt, om deres kampagne er et udslag af vrede. En af nonnerne, søster Carol Coston svarede ja, men tilføjede, at der er tale om «en konstruktiv vrede». De ni betegner Vatikanets og pave Paul den Sjettes erklæring som et tilbageskridt, der anfægter troværdigheden i den romersk-katolske kirkes lære.

(AP-KD)

Kristelig Dagblad (K.havn) 7. febr. 1977.

Vest-Tyskland» har gitt uttrykk for be-
drøvelse over Vatikanets erklæring om
ordinasjon av kvinner. Arbeidsfelles-
skapet har sendt et telegram til forman-
nen for den tyske bispekonferanse Kardi-
nal Höfner, hvor det sier, at de mener
at argumentasjonen som begrunner av-
slaget ikke er tilfredsstillende. Det er
grunn til å frykte, at erklæringen vil
øke kvinnes avstand til kirken som
institusjon, heter det i telegrammet.

DEN KATOLSKE KIRKE I FREDRIKSTAD BLIR STÅENDE

På et møte i Fredrikstad i februar, ble det avgjort at Sentralsykehusets parkeringsplass skal plasseres der «eple-
haven» nå ligger, slik at den katolske kirken blir stående. «Vi lever ikke len-
ger på en vulkan», uttaler sognepresten J. van Vugt til Fredrikstad Blad etter møtet.

OSLO

Galligani

Med tre forretninger i sentrum.
Vika Terrassen — Stortingsgt. 22 — N. Slottsgt. 25

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandelvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

Allslags snekkerarbeid utføres
REIDAR MYRVOLD & SØN

Gladsvel 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

PAVE PAUL'S... (Forts. fra side 3)
anerkjenne denne feilaktige dom, denne urettferdige anklage, eller gå med på at Eucharistien skulle være gjenstand for splid eller endog brukes til redskap for og tegn på opprør.

Derfor sier jeg Dem, i visshet om min plikt, bror, De tar feil. Og i broderlig kjærlighet, med all den vekt som kommer fra min stilling som Peters efterfølger, ber jeg Dem å trekke tilbake det De har sagt, og slutte å tilføye Kristi kirke sår.

(Blant de ting paven ber Mgr Lefebvre gjøre, er følgende:) Først ber jeg Dem komme med en erklæring som setter tingene på sin rette plass for meg selv og for Guds folk. (. . .) Denne erklæringen må slå fast at De slutter Dem til Vatikan II og alle konsilets tekster. (. . .) De må eksplisitt anerkjenne at den liturgiske reform er legitim.

Når det gjelder min person, må De la opphøre, og kalle tilbake, de alvorlige anklager og insinuasjoner som De har rettet offentlig mot meg, mot min rettroenhet og troskap mot min oppgave som Peters efterfølger og mot mine umiddelbare omgivelser.

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

ST. HALLVARD-GUTTENE TIL ITALIA

Etter invitasjon fra det pave-
lige musikk-institutt i Roma rei-
ser St. Hallvard-guttene med sin
dirigent Øistein Vogt på en om-
fattende turne 20.—27. februar.
Koret vil bl. a. synge til høymes-
sen i Peterskirken søndag den 20.
februar og under pavens audiens
onsdag den 23. februar. Dette er
første gang et norsk kor har fått
tilsvarende invitasjon.

Koret reiser også til Assisi hvor
de gir en konsert i den store ba-
silika St. Maria degli Angeli. Diri-
genten Øistein Vogt er dessuten
orgelsolist og spiller av Knut Ny-
stedt: «Koral og variasjon over
«Med Jesus vil eg fara», foruten
Toccatto over «Kjærlighet er ly-
sets kilde» av Egil Hovland.
Korets akkompagnator Haakon
Omejer Sørli vil forestå akkom-
pagnementet samt spill ved guds-
tjenester.

Gammel vind fra vest

Anmelderen har flere ganger reflektert over det foruroligende ved at så mange — og tilsynelatende populære — filmer i vår tid handler om store katastrofer. Ifølge en pressemelding holder man nå på å filme verdens undergang, intet mindre, og mens vi venter på den kan vi akkurat nå forlyste oss med en japansk film om en brann i en skyskraper. Teknisk fullkomne, begge to. Oscar Wilde snudde åndfullt om på et gammelt ordtak da han en gang sa noe om naturen som imiterer kunsten, og gad vite om det ikke hos mange faktisk finnes en hemmelig destruksjonslyst: det er ikke bare frykten som dominerer oss mennesker når tanken streifer dommedag, det er også en skummel forventning. Dette blir noe å se på!

Så er det da en underlig opplevelse å gjense «Tatt av vinden», som på mer enn en måte handler om en fortid som for alltid er borte. Den kan sees rent symbolsk — riktignok handler den om sørstatenes undergang, i en krig som hadde flere aspekter enn bare slavehandelen være eller ikke være — men selve filmens menneske-

skildring og appell har noe forhen-
værende over seg.

Aller tydeligst merkes det vel når man sammenligner hovedpersonene med dagens filmidoler. Vivien Leigh og Clark Gable begynner å nærme seg det latterlige. At denne bortskjemte overmalte jentungen og denne glattslikkede smukkassen virkelig fikk millioner av henholdsvis gutter og jenter til å sukke av lengsel — utrolig. At dette overspillet, disse grove overdrivelsene og tjukke understrekninger virkelig var akseptabel filmkunst, i en film som det ble nedlagt millioner i — utrolig. At denne prospektkortfilmingen, disse søtsupesolnedgangene virkelig fanget publikum over en hel verden — utrolig.

Og allikevel har filmen bevart noe av sin tryllekraft, dels fordi vi vet at den var et produksjonsteknisk og artistisk høydepunkt, i et Hollywood på godt og ondt, dels fordi den, alt billig drama til tross, bygger på klart definerte motsetninger. Sta egenkjærlighet hos Scarlett er satt opp mot alttilgivende nestekjærlighet hos rivalinnen Melanie, bortskjemt egensindighet hos den samme Scarlett er stillet mot Reth Butlers arroganse, kvinnelig pusekattsvakhet hos stadig den samme Scarlett har et motstykke i hennes seige og uovervinnelige vilje. Hun blir stående som erkerepresentanten

for et aristokratisk prinsipp som vel de puritanske nordstatsmennene ikke kunne forstå.

En scene forvirrer stadig: der hvor de fargede slavene frivillig drar ut for å grave befestninger mot nordstatstroppene. For tilskuerne, i dag som den gangen filmen var ny, kan dette være et bra korrektiv til en overforenklet oppfatning av den amerikanske borgerkrigen: den gjaldt ikke bare for eller imot slavehold, den var mer komplisert enn som så.

Noe stort kunstverv er «Tatt av vinden» ikke, og i motsætning til Chaplins geniale «Gullfisken», som også er satt opp igjen, bærer den alderen dårlig. Men den store forskjellen mellom «Tatt av vinden» og de krigs- og katastrofefilmene som lages nå ligger vel i konklusjonen. Med alle sine feil og mangler har Scarlett O'Hara en kjerne av seig livsvilje. Krig og ødeleggelse, tap av nærmeste slektninger, skade hun har forvoldt ved egen dumhet og egoisme preller på en underlig måte av mot det innerste i hennes vesen. Hun tilhører den slekten som overvinner alt. Det var enda et drag av optimisme den gangen hennes skjebne ble filmet, og det er beklagelig at også dette virker litt passé i dag.

Per Bang.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: f. Arne Fjeld (ansv.) og Marianne Gunnarsjaa

Faste medarbeidere: f. Kjell Arild Pollestad, Per Bang

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 70 pr. år.

Kr. 35 ½ år. Utlandet (ikke Skandinavia) kr. 80.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro: 20 46 480